

MAASTRICHT: EEN EUROPESE STAD?

De Europese trekjes die aan de stad Maastricht kunnen worden toegekend zijn vooral ontstaan gedurende de laatste decennia. Tot 1980 is er over een Europese dimensie in de Jaarboeken Maastricht nog niet erg veel te vinden. Een enkele keer wordt geschreven over de Europese gedachte, de Europese integratie of de Euregio. Verwonderlijk is dat overigens niet. De Europese samenwerking was weliswaar begonnen met het verdrag van Parijs (1951), maar duidelijk was ook dat internationale samenwerking veelal moeizaam en traag op gang komt. Vanaf 1980 lijken ontwikkelingen zich in een iets hoger tempo te gaan afspelen. De Europese dimensie is vaker te zien in de Jaarboeken over het wel en wee van Maastricht en Maastricht krijgt een duidelijke plaats op het podium van Europa. Het gaat daarbij dan niet alleen over de Europese topconferenties. Het gaat ook over de Europese instituten en over een grote variatie aan activiteiten die het Europese karakter van Maastricht telkens weer onder de aandacht brengen.

Vraag is zelfs of het internationale karakter van Maastricht niet verder reikt dan de grenzen van de Europese Unie. Een recente publicatie getiteld *Inventarisatie Internationale Instellingen en Instituten Gemeente Maastricht* - uitgevoerd door John Geelen in opdracht van de gemeente Maastricht - laat zien dat er in Maastricht minstens 135 internationale instituten en instellingen zijn en daarvan worden er slechts zes aangeduid als Europese instituten. Het merendeel (101) is gelieerd aan of onderdeel van de Hogeschool Zuyd of de Universiteit Maastricht. Hierbij is de Europese dimensie niet altijd een doorslaggevend criterium.

DE EUROTOP VAN 1981

De omslag van het jaarboek Maastricht 1981 wordt gesierd door de handtekeningen van de deelnemers aan de vergadering van de Europese Raad. Deze vergadering werd gehouden op 23 en 24 maart 1981 in Maastricht. Gedurende deze dagen beschouwde Maastricht zichzelf als de hoofdstad van Europa.

De vergadering van de Europese Raad had plaats 'in de door ondermeer kogelvrij glas beveiligde raadszaal'. 'Ook waren er extra voorzieningen nodig, met name voor de ruim 700 journalisten uit de hele wereld die voor de verslaggeving van deze politieke vergadering in Maastricht waren'. Het Jaarboek meldt ook: 'In de weken voor die

gedenkwaardige dagen in maart brachten meer dan honderd journalisten uit binnen- en buitenland een bezoek aan de stad en zorgden voor artikelen en radio- en TV-uitzendingen over Maastricht'. Maastricht werd duidelijk op Europees niveau 'op de kaart gezet'. De stad Maastricht dankt de naamsbekendheid op Europees niveau in belangrijke mate aan de topconferentie van 1981 en deze naamsbekendheid is nog in aanzienlijke mate versterkt door de Europese topconferentie die tien jaar later eveneens in Maastricht plaatsvond.

De bijeenkomst van de Europese Raad in Maastricht (1981) wordt overigens niet gekenmerkt door belangwekkende besluiten die door de vergadering werden genomen. Uiteraard is Maastricht daarvoor niet verantwoordelijk. Maastricht was natuurlijk wel verantwoordelijk voor de maatregelen die de veiligheid van de deelnemers moesten garanderen. In dat opzicht heeft de stad Maastricht zich van een zeer goede kant kunnen laten zien. Ordeverstoringen bleven beperkt en een demonstratie van de Europese Vakbeweging werd ervaren als zeer waardig. Betreurenswaardig was wel dat enkele honderden deelnemers aan de 'top' - vooral journalisten - Maastricht min of meer ziek moesten verlaten als gevolg van een salmonellabacterie. Maastricht had een erkende plek op de Europese kaart.

EUROPESE INSTITUTEN

De eerder genoemde *Inventarisatie Internationale Instellingen en Instituten* maakt melding van zes Europese instituten. Navraag bij de onderzoeker - John Geelen - leerde, dat daarbij het volgende criterium was gehanteerd: 'Dit zijn de enige zes die rechtstreeks geld krijgen als instituut, en niet slechts voor een activiteit, van de EU'. Navraag leerde ook welke instituten in de inventarisatie werden beschouwd als Europese instituten. Deze zes instituten zullen in de nu volgende paragrafen kort worden beschreven.

1. Europees Instituut voor Bestuurskunde

In de marge van de Europese topconferentie van 1981 werd door premier van Agt tijdens een plechtige zitting in het Gouvernement het Europees Instituut voor Bestuurskunde officieel geopend.

Europees Instituut voor Ontwikkelingsmanagement (ECDPM), gevestigd in het Huis met de Pelikaan, O.L. Vrouweplein 21.

Het Instituut had als doelstelling de kennis van het openbaar bestuur in Europees verband door wetenschappelijk onderzoek te vergroten. Ook het verzorgen van publicaties en het organiseren van cursussen voor ambtenaren uit Europese landen behoorden tot de doelstellingen van het Instituut. Het European Institute of Public Administration (EIPA) - gevestigd aan het O.L. Vrouweplein 22 in Maastricht - heeft inmiddels een prominente plaats weten te veroveren. Het ziet zichzelf als een onafhankelijk instituut dat trainingen verzorgt en onderzoek uitvoert op het gebied van openbaar bestuur. Ook verleent het diensten aan de lidstaten van de Europese Unie op verschillende terreinen. De Europese Commissie ondersteunt de activiteiten en de publicaties van het EIPA. Momenteel is de geformuleerde missie: het ondersteunen van de Europese Unie en de lidstaten daarvan en de landen die geassocieerd zijn met EIPA door het verlenen van relevante en hoog gekwalificeerde diensten. Doel is het ontwikkelen van de capaciteiten van 'public officials' in het omgaan met Europese zaken. Het EIPA heeft een vaste staf van ruim honderd leden en organiseert inmiddels meer specifieke activiteiten in Luxemburg, Barcelona en Milaan. Voor het Europese gezicht van de stad Maastricht verdient het Europees Instituut voor Bestuurskunde bijzondere aandacht.

2. Europees Centrum voor Werk en Samenleving

Het Europees Centrum voor Werk en Samenleving heeft in Maastricht de oudste rechten. Het werd opgericht in 1979 en hield zich aanvankelijk bezig met het bestuderen van de groeiende werkloosheid en het bestuderen van nieuwe werkomgevingen. Naderhand werd de aandacht verbreed naar het ontwikkelen van methoden en technieken om succesvolle ervaringen en ontwikkelingen op het gebied van werk en samenleving binnen Europa te verspreiden. Het European Centre for Work and Society (ECWS) ziet zichzelf als een onafhankelijke, zichzelf bedruipende, niet-commerciële organisatie met een portefeuille aan contracten. Tot de klantenkring worden gerekend: nationale, regionale en lokale besturen, de Europese Commissie, particuliere stichtingen en commerciële ondernemingen. Het ECWS is een multi-disciplinair centrum voor onderzoek en consultatie dat gespecialiseerd is in het begeleiden van

personen en organisaties bij het optimaliseren van hun eigen mogelijkheden en processen. De aanpak van het ECWS is gebaseerd op een beleid waarbij partnerschap wordt gezien als de sleutel voor leren, ontwikkeling en vooruitgang. Deze aanpak brengt denkers en doeners bij elkaar om de groei van competenties, vernieuwingen en goed bestuur te doen toenemen. In april 1981 verleende de gemeente medewerking aan de vestiging van het ECWS in het Refugiehuis, gelegen aan de Hoogbrugstraat 43.

3. Europees Instituut voor Ontwikkelingsmanagement.

In 1986 werd het European Centre for Development Policy Management (ECDPM) opgericht met fondsen van de Nederlandse regering. Het Centrum heeft tot taak het ontwikkelingsmanagement in de zogenaamde ACP-landen (Africa, Cariben en Pacific) te bevorderen. Er was een overeenkomst tussen de ACP-landen en de EU met de naam Lomé Convention. Deze werd in 2000 vervangen door de Cotonou Partnership Agreement. Deze overeenkomst werd in juni 2000 ondertekend door 77 ACP-landen en door 15 EU-lidstaten. Het ECDPM zet zich in om deze overeenkomst zo effectief mogelijk te maken. In een publicatie van de Stichting Historische Reeks Maastricht uit 1997 (*Het Huis met de Pelikaan*) wordt vermeld dat het European Centre for Development Policy Management (ECDPM) actief is op vijf gebieden: 'voedselzekerheid, opbouw van capaciteit voor ontwikkelingsmanagement, milieubeheer, nieuwe vormen van ontwikkelingssamenwerking en informatieverstrekking voor ontwikkelingsbeleid'. In dezelfde publicatie wordt gemeld dat bij het ECDPM 25 stafleden, afkomstig uit verschillende Europese landen werkzaam zijn. Zij organiseren conferenties en seminars, treden op als deskundigen in verschillende fora en verzorgen adviezen en publicaties. Zij werken daarbij intensief samen met deskundigen uit met name de ACP-landen, die regelmatig in het Centrum te gast zijn. Het ECDPM is gevestigd: O.L. Vrouweplein 21.

4. European Journalism Centre

Het European Journalism Centre (EJC) is een onafhankelijk, internationaal, niet commercieel instituut dat zich richt op de hoogst mogelijke standaards in de journalistiek.

Dit gebeurt eerst en vooral door voortgezette trainingen voor journalisten en professionals uit de media-wereld. Het EJC werd opgericht in 1992 ten tijde van het Verdrag van Maastricht.

De belangrijkste doelen van het EJC zijn:

- bevorderen van kwaliteitsjournalistiek door professionele trainingen,
- voorzien in een discussieforum voor journalisten en media-experts,
- ondersteunen van kwaliteitsjournalistiek in ontwikkelingslanden,
- bevorderen van journalistieke training op verzoek van de media,
- signaleren van en reflecteren op uitdagingen die worden gesteld aan de media,
- creëren en ondersteunen van netwerken van media-professionals.

Het EJC beschikt over een uitgebreid internationaal netwerk en kan op die basis fungeren als een behulpzame partner met betrekking tot een grote variatie van trainingsprojecten. Het European Journalism Centre is gevestigd op de vijfde en zesde verdieping van het Centre Céramique: Avenue Céramique 50.

5. Euregio Maas-Rijn

Een van de oudste grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden op de Europese landkaart is de Euregio Maas-Rijn. Deze Euregio, opgericht in 1976, vormt een Europees samenwerkingsverband dat de belangen behartigt van de ongeveer 3,7 miljoen inwoners die de Euregio telt. In 1991 heeft de Euregio Maas-Rijn een juridische status gekregen in de vorm van een stichting volgens Nederlands recht. Deze stichting die in Maastricht is gevestigd, is belast met de coördinatie van de grensoverschrijdende samenwerking tussen de vijf partners. Partners in de Stichting zijn: de provincie Nederlands-Limburg, de provincie Belgisch-Limburg, de provincie Luik, de regio Aken e.V. en de Duitstalige Gemeenschap in België.

Het Bureau van de Euregio Maas-Rijn fungeert als centraal en permanent coördinatiepunt. Met een relatief gering aantal medewerkers heeft dit euregionale orgaan in de afgelopen jaren een hoge mate van efficiëntie bereikt met als gevolg dat inmiddels meerdere belangenorganisaties en samenwerkingsverbanden over concrete problemen in het

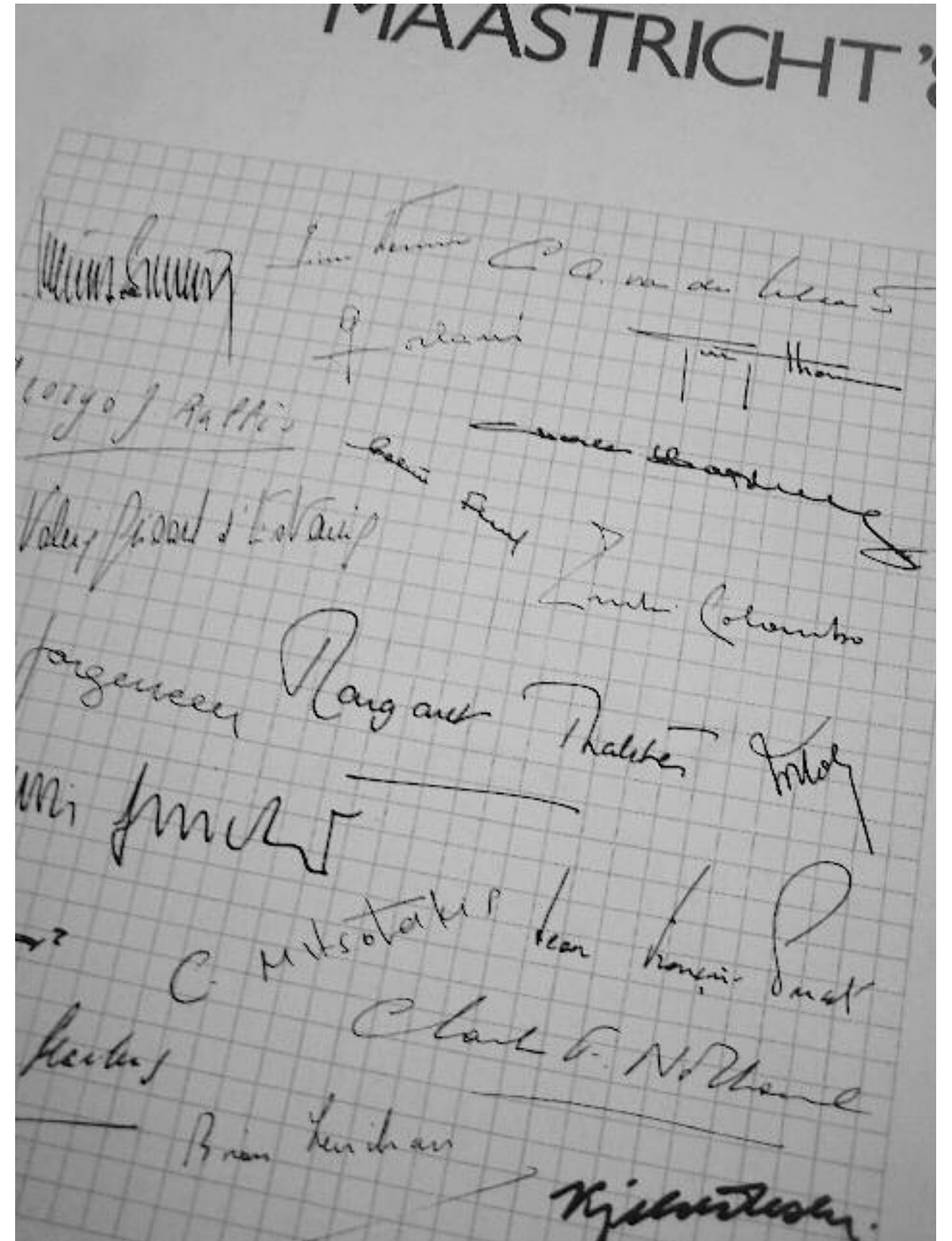
leven zijn geroepen. Er is een burgemeestersoverleg van de steden Maastricht, Heerlen, Hasselt, Aken en Luik, een platform voor overleg tussen de Kamers van Koophandel, een rectorenoverleg van de universiteiten resp. hogescholen van Aken, Hasselt, Luik en Maastricht en een mediacentrum als Euregionaal samenwerkingsverband. Daarnaast zijn er vele projectmatig georganiseerde activiteiten op uiteenlopende gebieden.

Het Bureau van de Euregio Maas-Rijn bevindt zich in het gebouw van het gouvernement van de provincie Limburg in Maastricht.

6. Raad van Europese Gemeenten en Regio's

Volgens informatie op internet is de Raad van Europese Gemeenten en Regio's, sectie Nederland (REGR) sinds de oprichting in 1965 uitgegroeid tot een servicebureau voor Europese aangelegenheden waar jaarlijks door een groot aantal decentrale overheden, die lid zijn van de vereniging, een beroep op wordt gedaan. In 2001 werden ongeveer 3.500 verzoeken om informatie en ondersteuning ontvangen. De werkzaamheden worden verricht door het Servicebureau Europa van de REGR dat gebruik maakt van de diensten van het Europees Documentatie Centrum dat de Europese Commissie aan de REGR heeft toegewezen. De REGR richt zich op de volgende activiteiten: belangenbehartiging voor de aangesloten leden, informatieverschaffing aan de aangesloten leden, advisering op het gebied van Europese zaken en tenslotte scholing en training ten behoeve van aangesloten leden waar het Europese zaken betreft. De REGR is te zien als een vereniging van Europese Gemeenten en Regio's die zich inzet om de belangen van haar leden inzake Europese aangelegenheden zo goed mogelijk te behartigen. In dit kader verzorgt de REGR de publicatie van een tweemaandelijks tijdschrift *De Europese Gemeente*. Jaarlijks wordt bovendien de *REGwijzeR* verspreid waarin aandacht wordt gegeven aan Europese subsidies voor decentrale overheden.

Omslag van het Jaarboek 1981 met de handtekeningen van de deelnemers aan de vergadering van de Europese Raad in 1981. > >

ORGANISATIES, VERWIJZEND NAAR EUROPA

Naast de zes besproken Europese instituten, die rechtstreeks door de EU worden gefinancierd, zijn er verschillende organisaties die gevestigd zijn in Maastricht en in hun naamgeving verwijzen naar Europa. Het is welhaast onmogelijk om hier volledigheid na te streven. De feitelijke situatie wijzigt bijna wekelijks. Een globale inventarisatie heeft het volgende opgeleverd:

- *European Association of Labour Economics (EALE)*
Opgericht in 1989 om de uitbreiding van kennis op het gebied van 'labour economics' te bevorderen. Gelocaliseerd bij het ROA van de Universiteit Maastricht.
- *European Business Coaches*
Richt zich op het creëren van nieuwe waarden in organisaties door een systematische knelpuntanalyse. De aanpak is gebaseerd op een praktische vertaling van innovatieve bedrijfskundige concepten.
- *European Centre for Digital Communication (EC/DC)*
Richt zich op de studie van humane aspecten bij de ontwikkeling en toepassing van informatie- en communicatietechnologie (ICT)
- *European Fair Trade Association (EFTA)*
Opgericht in 1990 als een netwerk van organisaties, die import in het kader van 'eerlijke handel' efficiënter en effectiever willen maken.
- *European Institute of Printed Circuits (EIPC)*
Sinds 1968 wordt uitwisseling van commerciële en technologische informatie op het gebied van printplaten ondersteund.
- *European Journalism Training Association (EJTA)*
Opgericht in 1990 te Brussel om Europese samenwerking met betrekking tot onderwijs voor journalisten te stimuleren.
- *Europees Studie en Informatie Centrum*
Dit Centrum is door de Raad van Europese Gemeenten en Regio's in het leven geroepen om de Europese eenwording op cultureel, sociaal, economisch en politiek terrein te bevorderen.

DE EUROTOP VAN 1991

Op 7 en 8 december 1991 werd opnieuw een bijeenkomst van de Europese regeringsleiders gehouden in Maastricht. Deze tweede conferentie heeft de grondslag gelegd voor het Verdrag van Maastricht. Het Jaarboek 1991 vermeldt onder meer het volgende: 'Vanaf het allereerste begin van dit jaar is er gewerkt aan een uitbundige Maastricht-promotie rond de Eurotop 1991'. En verder: 'In Maastricht werd de Jean Monnet-leerstoel voor Europees recht geïnstalleerd en vlak voor de top de Jacques Delors-wisselleerstoel van de vijf Euregionale universiteiten'. De Eurotop van 1991 werd zeer degelijk voorbereid.

Op internet is te lezen: 'De kern van het Verdrag van Maastricht was de oprichting van de Europese Unie. Er werden afspraken gemaakt over de totstandkoming van de Economische en Monetaire Unie (EMU) met een gemeenschappelijke munt, een Europese Centrale Bank en één interne markt. Daarnaast werd overeenstemming bereikt over een gemeenschappelijk buitenlands en defensiebeleid en over meer samenwerking op het terrein van politie en justitie'.
Jaarboek 1992 meldt dat de ministers van Buitenlandse Zaken en van Financiën op 7 februari 1992 in Maastricht hun handtekening zetten onder het accord over een Europese Unie. En verder: 'Twee maanden later stemde het Europese Parlement in met het bereikte accord, maar dat ging niet van harte. Uiteindelijk wilde het Parlement de nadelen van de democratische tekortkomingen niet laten opwegen tegen de voordelen van integratie: de lidstaten werden opgeroepen tot snelle ratificatie van het verdrag'. Er was geharrewar over het Verdrag van Maastricht in Denemarken, Frankrijk en Engeland en de uiteindelijk positieve beslissingen in deze landen kwamen met slechts kleine meerderheden tot stand. Wellicht heeft dit geharrewar ertoe bijgedragen dat de naam Maastricht - dank zij het Verdrag van Maastricht - over de hele wereld bekend werd. Toch bereiken alle inspanningen uiteindelijk het beoogde resultaat. In Jaarboek 1993 is te lezen: 'Voor de ratificatie van het Verdrag van Maastricht een feit wordt, zijn er nog taaie onderhandelingen nodig in Engeland en Duitsland. In beide landen moet het hoogste rechterlijke instituut eraan te pas komen. Van februari 1993 tot in augustus duurt het debat in Engeland, inclusief het stellen van de vertrouwens-

Groepsfoto van parlementariërs uit zuidelijk Afrika en stafleden van het ECDPM voor het parlamentsgebouw in Kaapstad, Zuid-Afrika. Foto 2003.

vraag door de regering Major. Pas op 1 november, drie maanden na de oorspronkelijk beoogde datum, treedt het Verdrag in werking'.

MAASTRICHT EN DE EURO

Hoewel de euro nog regelmatig aanleiding is tot felle discussies, staat wel vast dat het Verdrag van Maastricht tot de invoering van de euro heeft geleid. Dat wordt nog weer eens duidelijk wanneer de invoering van de euro per 1 januari 2002 een feit wordt. Jaarboek 1901-1902 schrijft: 'De stad wordt begin december reeds overstroomd door radio- en televisieploegen uit diverse Europese landen. Vooral de engelse media tonen zeer veel belangstelling, ondanks het feit dat de Britten niet staan te popelen om hun dierbare pond door de euro te vervangen'. Vanaf 14 december 2001 kan iedere Nederlander die ouder is dan zes jaar gratis een eurokit afhalen. De eerste tien eurokits worden door Gerrit Zalm, de minister van

Financiën, persoonlijk in het provinciehuis uitgereikt. Dat gebeurt in de zaal waar zo'n tien jaar geleden werd besloten de euro in te voeren. Later in de maand wordt de invoering van de euro extra feestelijk gevierd. De minister van Financiën en de directeur van de Nederlandse Bank, Nout Welling, zijn voor dit evenement naar Maastricht gekomen. Toch is er naast tevredenheid ook kritiek. We lezen: 'Op 1 januari probeert iedereen zo snel mogelijk in het bezit te komen van de nieuwe euro. In het hele land wordt drie miljoen keer gepind. Over het algemeen zijn er zeer weinig problemen met de nieuwe munt'. Maar ook: 'Het regent overigens klachten over allerlei prijsverhogingen die de invoering van de euro met zich meebrengt'.

Protestactie van Waalse boeren tijdens de Eurotop 1991.

ANDERE “EUROPESE” VERWORVENHEDEN

Bladerend door de Jaarboeken van de afgelopen halve eeuw vallen nog een aantal nieuwsfeiten op die het internationale karakter van Maastricht onderstrepen. Zonder ook maar enige volledigheid na te streven kunnen de volgende feitelijkheden worden genoemd.

INTERNATIONALE BELANGSTELLING VOOR MAASTRICHT

Op 14 september 1997 haalt Maastricht de kolommen van de New York Times. Journaliste Katherine Ashenburg gaat uitvoerig in op de architectuur, de café's en de restaurants van wat zij noemt 'the crown jewel of what is now called the Euregio'.

In september 2000 komt Maastricht vier keer op de Amerikaanse televisiezender CNN in het programma 'Hotspots' van Phaedra Hoste. Haar favoriete plekje in de stad (Hotel Botticelli, de Apostelhoeve, Chateau Neercanne

en de binnenstad) komen telkens vijf minuten in beeld. In 2001 wordt geconcludeerd dat Maastricht precies een decennium na het Verdrag van Maastricht toeristisch gezien uitstekend op de kaart staat. Na Amsterdam en Den Haag - zo wordt gezegd - wordt Maastricht in het buitenland gepromoot als derde toeristenstad van Nederland

EUROPESE CULTURELE ACTIVITEITEN

In 1993 was Maastricht 'even Culturele Hoofdstad van Europa'. Door koningin Beatrix werd op 25 mei de Vierde Biënnale voor Academies Beeldende Kunsten in het MECC geopend. Uniek was het zogenaamde Grameer-concerto voor 175 kerk- en carillonklokken, dat op de avond voor de opening over de stad beierde.

Een jaarlijks succes is 'The European Fine Art Fair' (TEFAF), een kunstbeurs die elk jaar groter en exclusiever wordt.

Het Sterrenmonument ter herinnering aan het Verdrag van Maastricht (1992), gemaakt door de Italiaanse kunstenares Maura Biava. Het monument staat op de rotonde in de Avenue Ceramique en werd op 8 februari 2002 onthuld.

Op de veertiende editie in 2000 stonden 197 kunsthandelaren van over de hele wereld, die in totaal meer dan 30.000 kunstvoorwerpen naar het MECC brachten. In dit verband mag ook worden genoemd het Concours L'Europe & L'Orgue waarvan de 40ste editie werd verzorgd in Maastricht. Op 10 september 2000 vond de finale plaats in de Sint-Servaas.

EUROPESE FINANCIËLE STEUN

In 1998 wordt gemeld dat Maastricht in het kader van het Grote Stedenbeleid van de Europese Commissie 32 miljoen krijgt voor de herstructurering. De bijdrage is bedoeld voor het bestrijden van de werkloosheid en voor de verbetering van de leefbaarheid in de achterstandswijken. Voor plannen die de goedkeuring van de Commissie kunnen wegdragen wordt maximaal de helft van de kosten betaald.

In 2002 zegt de Europese Commissie subsidie toe aan de stad Maastricht voor het promoten van de vestingwerken.

Deze subsidie maakt deel uit van een internationaal vestingproject, waarbij voor twintig vestingsteden in Frankrijk, België en Nederland ruim acht miljoen euro subsidie is gereserveerd. De subsidie voor Maastricht zal worden gebruikt voor het Fort St. Pieter en de Hoge Fronten. In 2002 wordt eveneens gemeld dat Maastricht erin is geslaagd EU gelden binnen te halen voor een opknapbeurt van de stationsomgeving in Wyck en voor de herinrichting van de Maasboulevard.

MAASTRICHT ALS CONGRESSTAD

Al in 1994 kon worden gemeld dat Maastricht de tweede congresstad in Nederland was geworden. Daardoor werd Den Haag als congresstad voorbij gestreefd. Internationaal stond Maastricht in 1994 op de 34-ste plaats, vier treden hoger dan een jaar eerder. Er vonden in totaal 47 congressen plaats in de stad, waarvan 33 in het MECC.

Volgens een telling van het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC) is het aantal internationale bijeenkomsten dat in Maastricht werd georganiseerd in het jaar 2004 gegroeid naar 177. Deze 177 bijeenkomsten waren goed voor bijna 48.000 deelnemers. Als congresstad heeft Maastricht een opmerkelijke groei doorgemaakt.

UNIVERSITEIT POPULAIR IN HET BUITENLAND

In 2003 stelt men vast dat twintig procent van de ruim elfduizend studenten die aan de universiteit van Maastricht studeren van buitenlandse herkomst is. Verondersteld wordt dat dat percentage nog zal oplopen tot 25 procent. Niet alleen de kwaliteiten van de Universiteit Maastricht zijn hiervoor verantwoordelijk. Ook de aantrekkelijkheid van de stad Maastricht speelt hierbij een belangrijke rol. Van meet af aan heeft de Universiteit Maastricht aandacht besteed aan grensoverschrijdende samenwerking, met name binnen de Euregio. Overigens verliep dat niet altijd moeiteloos. In 1991 werden nieuwe plannen aangekondigd zoals een studierichting 'kennistechnologie' (samen met het Belgisch-Limburgs Universitair Centrum in Diepenbeek). Ook wordt de Universiteit getypeerd als een 'proeftuin voor studies in Europees verband'. In 1999 werd een volgende stap gezet doordat de Universiteit Maastricht en het Universitair Centrum Diepenbeek bekend maken dat ze gezamenlijk een Transnationale Universiteit Limburg gaan oprichten.

BLIJVENDE HERINNERINGEN

Er is ook aandacht voor het vastleggen van de Europese ervaringen voor het nageslacht. In dit verband kunnen twee recente initiatieven worden genoemd die worden vermeld in een persbericht van de gemeente Maastricht van 8 december 2004:

'Om de Europese identiteit van de stad en de hier gevestigde instellingen te onderstrepen, hebben de Gemeente Maastricht, Universiteit Maastricht (UM) en Academisch Ziekenhuis Maastricht (AZM) het initiatief genomen tot het planten van het eerste EU-Estafettebos. Op dinsdag 14 december om 12.00 uur planten burgemeester Gerd Leers, bestuursvoorzitter Jo Ritzen (UM) en directeur Guy Peeters (AZM) het bos aan de Universiteitssingel op het terrein tussen UM/AZM en de A2 in Randwijk'.

Op 13 december zal Valérie Giscard d'Estaing samen met andere vertegenwoordigers zijn handtekening zetten in een mergeltableau. De Europese leiders die in het afgelopen halfjaar Maastricht hebben bezocht, zijn Giscard d'Estaing daarin voorgegaan. De gesigioneerde mergeltableaus werden op 25 februari 2005 ingemetseld in de grotten van Chateau Neercanne, ter herinnering aan het Maastrichtse EU-gastheerschap 2004.

MAASTRICHT: EEN EUROPESE STAD?

De uitgangsvraag of Maastricht mag worden beschouwd als een Europese stad mag op grond van bovenstaande informatie zeker in positieve zin worden beantwoord. Sterker nog: op verschillende gebieden reiken de internationale contacten verder dan Europa. De vele internationale contacten die de Universiteit Maastricht en de Hogeschool Zuyd onderhouden zijn hiervoor een duidelijk bewijs. De inventarisatie van Geelen (2005) vermeldt 101 internationale instituten en instellingen, die aan een van beide instellingen voor hoger onderwijs gelieerd zijn. Het internationale karakter van de stad kenmerkt zich ook door een zekere diversiteit. Er zijn activiteiten op wetenschappelijk en cultureel gebied, en op commercieel vlak en op technische gebieden. Er zijn activiteiten in de sfeer van communicatie en informatietechnologie, en vooral veel activiteiten op het gebied van conferenties en congressen. Zoals gezegd, is het geschetste beeld allerminst volledig enerzijds omdat de gewenste informatie niet altijd op een gemakkelijk manier bereikbaar is, anderzijds omdat de concrete situatie bijna wekelijks verandert. Zeker is wel, dat de Europese en internationale dimensie voor Maastricht van groot belang is. Verwacht mag dan ook worden dat de verantwoordelijke bestuurders deze dimensie weten te koesteren en uit te breiden.

Bronnen:

- Geelen, J., Inventarisatie Internationale Instellingen en Instituten Gemeente Maastricht, Maastricht 2005.
- Internet-informatie van de beschreven instellingen en instituten.
- Jaarboeken Maastricht. 1955-2005.

Maastricht Europe, omslag van een brochure, ontworpen door Guus van Eck, uitgegeven in november 1991.